

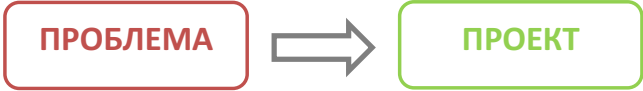
Від проблеми до проекту

Навчальний семінар-тренінг
Житомир, 14-15 листопада 2017 року

Як починається розробка проекту

- Розробка будь-якого проекту починається з визначення проблемних ситуацій - реальних труднощів або невикористовуваних можливостей

Аналіз проблеми

- Проаналізуйте ситуацію, перевірте наявні дані та інші схожі проекти, та дайте відповідь для себе на такі питання:
  - Що і кого зачіпає проблемна ситуація?
  - Яким є масштаб проблемної ситуації?
  - Звідки ми знаємо, що це є проблемою?
- **Сформулюйте початкову проблему!**

Приклади формулювань

- Побутові відходи забруднюють територію міста Н.
- Зростання вартості енергоносіїв з'їдає фінансові ресурси громади О.
- Мешканці Ч. не мають доступу до інформації про те, що відбувається в ОТГ
- Люди не можуть заробити гроші на життя у себе в Л-кій громаді, мусять кидати все та їхати на заробітки
- Село П. не використовує наявні природні можливості для відпочинку та рекреації
- Жителі Ж-кої ОТГ витрачають забагато часу для отримання адміністративних послуг

Формулювання проблеми	
Що НЕ робити?	Що робити?
Не застосовувати всеохоплюючі і розпливчасті формулювання: <i>"Відсутня інфраструктура"</i>	Використовуйте точні і конкретні визначення: <i>"Відсутня дорога з твердим асфальтовим покриттям, що з'єднує село Н з районним центром"</i>
Не називати проблемою відсутність передбачуваного рішення, це блокує альтернативні можливості: <i>"Туристичні можливості міста не рекламуються"</i> <i>"Не створено центр підвищення кваліфікації працівників ОДА"</i>	Шукайте реальну проблему, як вона є (часто для цього необхідно досліджувати причини і наслідки початкової проблемної ситуації): <i>"Потенційні туристи не знають про туристичні можливості міста"</i> <i>"Працівники ОДА не мають можливості отримувати необхідні навички та знання"</i>
Не використовувати в якості визначення проблеми оціночні судження: <i>"Чинovníки не виконують свою роботу"</i>	Констатуйте ситуацію, не даючи оцінки: <i>"Органи влади не видають ліцензії для ведення підприємницької діяльності в галузі..."</i>
Проблеми не повинні бути уявними: <i>"Недостатня увага до місцевих особливостей може привести до нестійкості ситуації в регіоні"</i>	Висловлюйте конкретні існуючі проблеми: <i>"Незнання і нерозуміння місцевих особливостей веде до соціальної ізоляції груп переселенців"</i>

Формулювання проблеми	
Що НЕ робити?	Що робити?
Не вітаються невиразні або узагальнені позначення груп людей: <i>"Деякі молоді люди не можуть знайти собі роботу"</i>	Чітко вказуйте зацікавлені сторони: <i>"Більше 50% випускників ВНЗ у віці 22-25 років не можуть працевлаштуватися"</i>
Нечіткі визначення не дають можливість оцінити скільки людей стикаються з проблемою: <i>"Дрібні фермери, а також деякі інші жителі села і місцеві громади в цілому стикаються з ..."</i>	Дайте базу для якісної і кількісної оцінки цільових груп і кінцевих бенефіціарів: <i>"Фермери і домашні господарства, що виробляють невеликі партії овочів для продажу на ринках, стикаються з ..."</i>
Деякі формулювання не дають чіткого розуміння проблемності ситуації: <i>"Аграрні холдинги залучають власних працівників для обробки земель"</i> <i>"Люди працюють не за фахом"</i>	Негативний характер ситуації повинен бути ясний і однозначний: <i>"Низька кваліфікація не дозволяє сільським жителям конкурувати на ринку праці"</i> <i>"Недостатня теоретична підготовка волонтерів-психологів не дозволяє їм повноцінно діагностувати психічний стан постраждалих"</i>

Аналіз зацікавлених сторін

Зацікавлені сторони - це особи або організації, на які проект може вплинути (позитивно чи негативно)

Аналіз зацікавлених сторін дозволяє:

- **зрозуміти потреби** тих, хто має відношення до проблеми
- визначити тих, **хто потенційно програє і виграє** в результаті проекту
- виявити тих, у кого є **інтереси, ресурси, здібності, можливості**, необхідні для реалізації проекту або впливу на нього
- виявити тих, **кого потрібно залучати** до участі в плануванні і здійсненні проекту
- виявити і **пом'якшити ризики**, у тому числі можливі конфлікти інтересів і очікувань сторін

Квадрат аналізу зацікавлених сторін

Розподіл залучення зацікавлених сторін

		Як залучати?			
		Інформувати	Консультуватись	Встановити партнерство	Залучити до рішень
Фаза проекту	Визначення				
	Планування				
	Впровадження і моніторинг				
	Підбиття підсумків				
	Оцінка				

Аналіз проблем

Недостатньо просто констатувати наявність проблеми

!!!

Необхідно досконально дослідити її, визначити причини і наслідки, а також позначити можливі шляхи вирішення, оскільки їх може бути багато

```

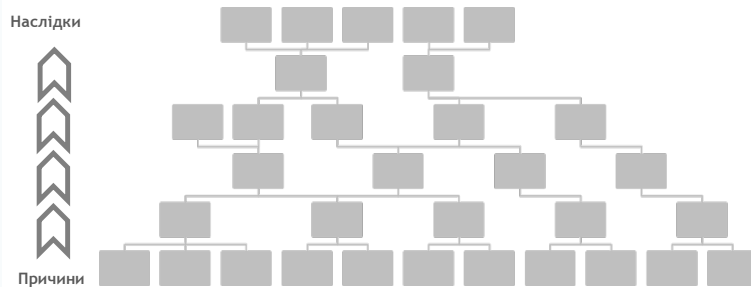
graph TD
    A[WHY DO WE LOSE?] --> B[WHY?]
    B --> C[POOR DEFENCE]
    C --> D[WHY?]
    D --> E[POOR TACTICS]
    D --> F[POOR SKILLS]
  
```


Розгалужена структура – чітка логіка

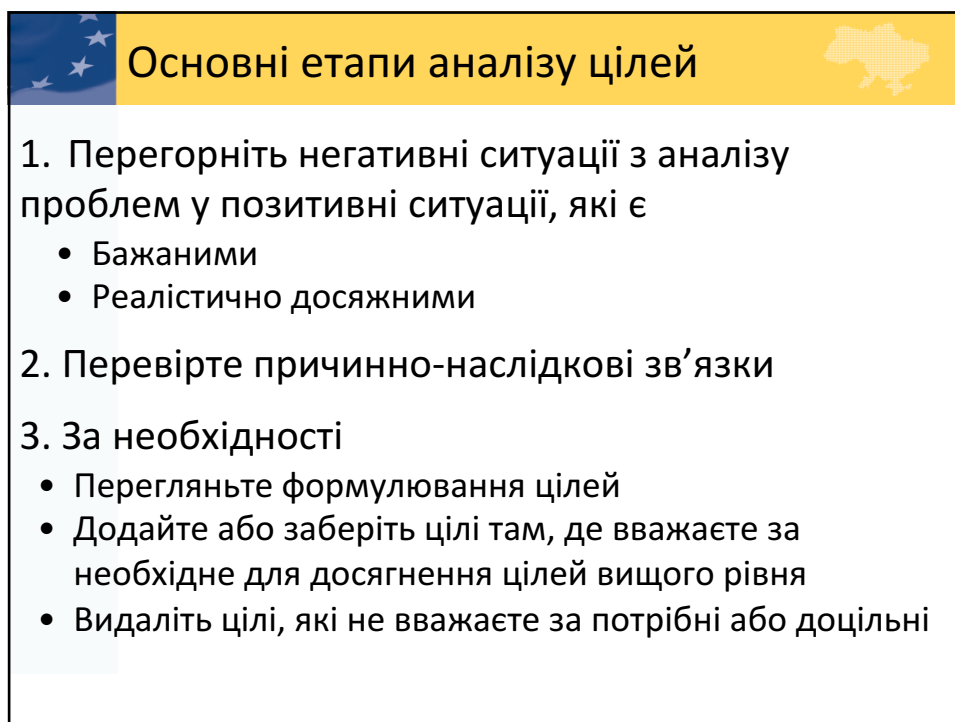
- Структура, яка виходить в результаті аналізу взаємозв'язків між проблемами, може бути досить складною і розгалуженою. У кожній проблемі може бути кілька причин і наслідків, у кожного з них в свою чергу - також багато причин і наслідків
- Проте вся структура чітко підпорядковується логіці "причини-наслідки"

Аналіз та визначення цілей

- Опис майбутнього стану речей, який існуватиме після вирішення проблем
- Визначення потенційних способів для вирішення проблем
- Всі негативні твердження «дерева проблем» трансформуються в позитивні твердження і формують «дерево цілей»

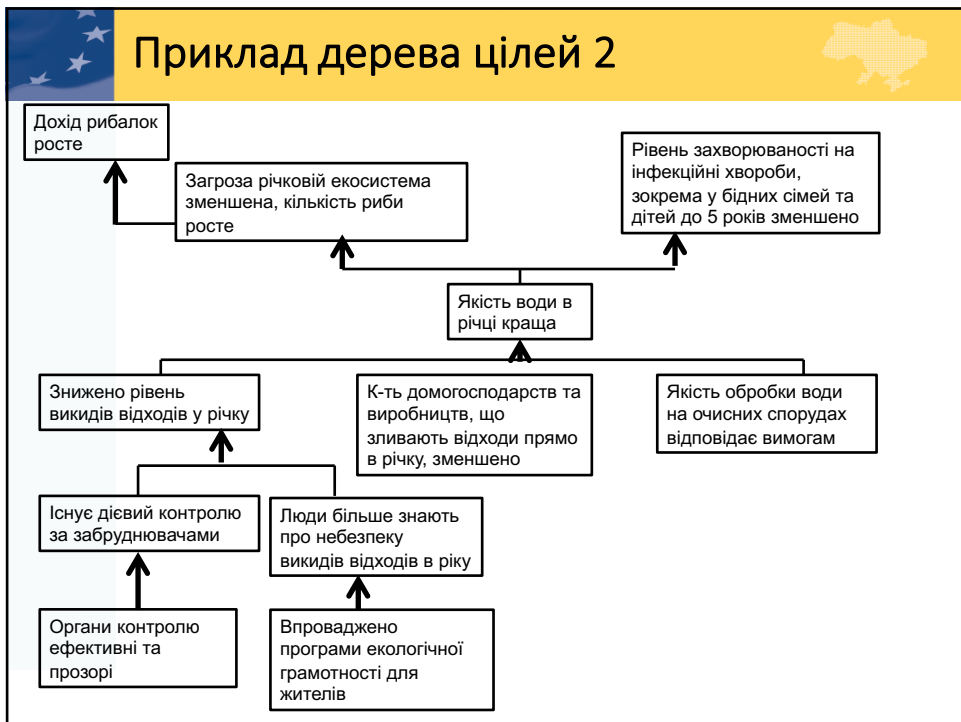

Правильне формулювання	
<p>Уникайте слів, що показують процес</p> <ul style="list-style-type: none"> • підтримувати • поліпшувати • зменшувати • підсилювати • сприяти • координувати • перебудовувати 	<p>Використовуйте слова, що означають завершеність</p> <ul style="list-style-type: none"> • підготовлено • розподілено • зменшено • збільшено • організувано • виготовлено • встановлено порядок

Дерево цілей	
<ul style="list-style-type: none"> • Дерево цілей – відображення ідеального бажаного стану, максимально позитивної ситуацію, якої можна досягти через вирішення наявних проблем • Дерево цілей не є схемою вашого проекту 	

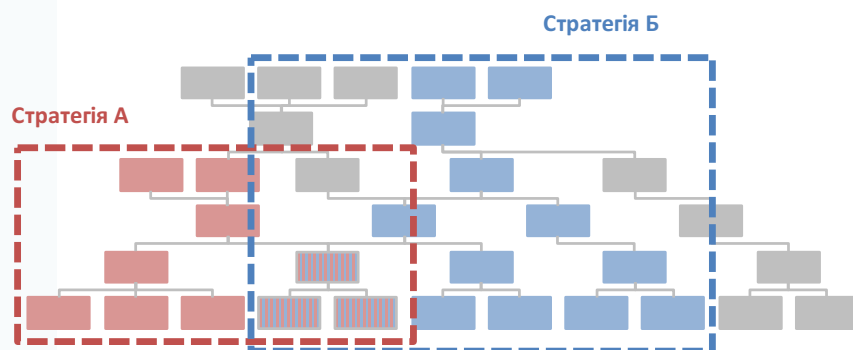

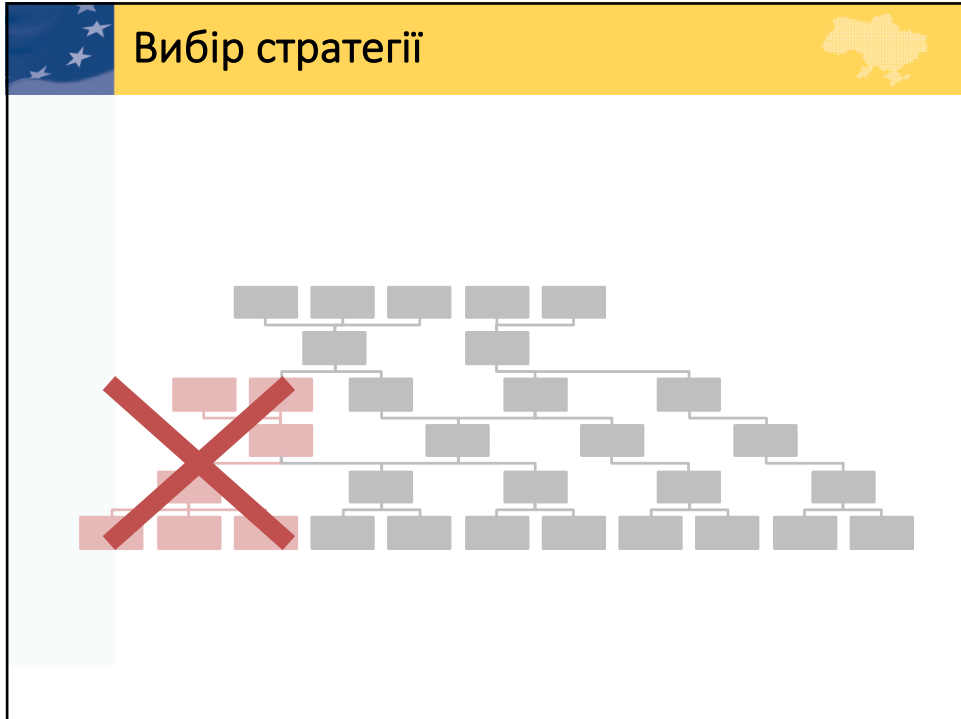

Стратегічний аналіз

- Чи може проект вирішити всі проблеми, чи можемо ми реалізувати всі можливі завдання, або обмежимося лише деякими?
- Які варіанти можна взяти за основу при розробці проекту?
- Що реально можна зробити, враховуючи наявні фінансові та людські ресурси, адміністративні можливості та часові рамки?
- Яка стратегія оптимальна з точки зору вирішення важливих для суспільства в цілому питань, таких як охорона довкілля тощо?

Альтернативні стратегії

Рівні дерева цілей

- Стратегічні або **загальні цілі** (overall objectives) – це, як правило, позитивний вплив на суспільство чи певний широкий сектор або цільову групу. Стратегічна ціль не може бути досягнута лише в межах проекту – проект є лише одним з чинників її досягнення.
- **Конкретні цілі** (specific objectives) – цілі, які є більш наближеними в часі та просторі, і прив'язані до конкретної проблеми, галузі тощо. Конкретні цілі мають бути досягнуті в рамках проекту!!!
- **Результати** (results) - це якісна зміна стану, яку можна описати або виміряти (наслідки **дій**, вчинених для досягнення певних **цілей**)
- **Дії** (activities) – заходи, діяльність; те що безпосередньо робиться

Результати та дії

Дії або заходи – це ДІЯЛЬНІСТЬ

координаційні зустрічі, робота експерта, придбання обладнання, будівельні роботи, навчання, семінари та тренінги, інші заходи проекту, які організують і виконують працівники проекту

Результати – це ЗМІНИ

отримані знання з ..., збільшені потужності у..., менше випадків..., покращена можливість для.../ краще розуміння..., розроблений посібник

Проведення чи виконання заходу проекту ще НЕ становить саме по собі результат!!!

Результатом участі в цьому тренінгу буде краща обізнаність щодо підготовки проектів та вміння її проводити

